

16 S. Ljudmila
17 N. 16. pobink.
18 P. Tomaž, Vil.
19 T. Januarij
20 S. Kv. Evtahij
21 C. Matevž
22 P. Kv. Emeran
23 S. Kv. Tekla
24 N. 17. pobink.
25 P. Sv. Pacifik, sp.
26 T. Justina
27 S. Kozma in Dam.
28 C. Veneslav
29 P. Mišel
30 S. Jeronij

RUSIJA POVZROČA SKRBI NEMCEM IN ANGLEZEM

Sovjeti zbirajo čete po vsej zapadni fronti

Rusija mobilizirala štiri milijone mož. — Čete grupira po vsej meji, od Finske do Črnega morja. — Naziji gledajo na te priprave z enakim nemirnim kot zapadni velesili.

London, Anglija. — Hitler je sklenil z Rusijo ugoden nenapadalni pakt, dočim je Anglija istočasno s svojo snubitvijo Moskve propadla. Kljub svojemu uspehu pa gleda Hitler danes na sovjetsko Rusijo z enako nemirno nervoznostjo kakor njegova nasprotnica Anglija. Obema je namreč popolnoma nerazumljivo, kako načrti tiče v sovjetskih glavah, ter kaj pomenijo in proti komu so naperjene vse te priprave, s katerimi so sovjeti točasno zaposleni na svoji zapadni meji, na meji proti Evropi. Vse je tako tajinstveno in nihče ne more najti prave rešitve, zato zaskrbljenostjo gleda vse proti vzhodu. In na vzhodu, na ruski meji, se vrše, kakor trdijo poročevalci, velike reči. Rusija namreč mobilizira tako, kakor bi že stala v vojni; najmanj štiri milijone mož ima, kakor se čeni, že pod orožjem. In to moštvo razpostavlja ob celi svoji dolgi meji, gori severno od Finske pa doli do Rumunije in Črnega morja. Z upravičenostjo se je pričakovalo, da bo Rusija primerno zadrževala svojo zapadno mejo z ozirom na dogodke na Poljskem. Zakaj pa to dela v tako ogromnem obsegu, je nepojmljivo i za Nemčijo, i za Anglijo. Prva je začela slutiti, da jo pričena po njenih zmagovitih uspehih na Poljskem smatrat Rusija nevarnim, zlasti še ker je Nemčija točasno osredotočila svo-

TELEFONSKA ZVEZA Z EVROPO ZOPET V REDU

Chicago, Ill. — Po zmedeni razburjenju, ki je nastalo ob izbruhu vojne v Evropi, prihajajo razmere zopet v normalno stanje, kolikor je pač v normalnem stanju mogoče. Med drugim je tudi telefonska zveza med Ameriko in evropskimi državami zopet upostavljena. Tako je telefonska družba zadnje sredo objavila, da se je ponovno otvorila zveza z Nemčijo, Jugoslavijo, Belgijo, Dansko, Litvenijo in Bolgarsko. Z Italijo in nekaterimi drugimi državami se je to zgodilo že par dni prej.

KRIŽEM SVETA

Moskva, Rusija. — Uradne vesti poročajo, da je število poljskih bombnih aeroplanov letelo preko ruskega ozemlja in, da so štiri od njih sovjetski aeroplani prisilili na tla ter obdržali nje kakor tudi njih posadke. Bruselj, Belgija. — Vlada v sosednji državi Luksemburški je naročila krajem ob meji, naj obdrže ne samo normalno razsvetljavo, marveč to še povečajo, da bodo s tem tuji aeroplani videli, kje se začne nevtralnno ozemlje. Budapesta, Ogrska. — Tukajšnja vlada je objavila zadnje sredo, da bodo v naprej morali imeti državljani vseh tujezemskih držav vizo, predno bodo mogli priti na Ogrsko. Doslej se je iz mnogih držav lahko prišlo na Ogrsko brez vsake vize.

BREMEN SE BAJE REŠIL S TRIKOM

Berlin, Nemčija. — Kako se je mogel velik nemški parnik "Bremen" tako skriti, da se je na morju izognil francoskim in angleškim bojnim ladjam, je skrivnost, ki je doslej še niso znali razjasniti. Iz nekaterih krogov pa je prišlo zdaj svojevrstno pojasnilo. Ti namreč vedo povedati, da so na Bremen dali hitro napraviti take dimnike, kakor jih ima angleška ladja Queen Mary in so v nje ospredju tudi dali napisati to ime, s čimer so preslepili zasledovalce. Ali so se res takega trika poslužili Nemci, ali ne, ladja je na vsak način srečno ušla in je zdaj, kakor dobro poučeni viri trdijo, na varnem v Murmansku, sovjetskem pristanišču na severu.

MALA GOSENICA POVZROČILA VELIK STRAH

London, Anglija. — V mestu Swinton se je prebivalstvo zadnje sredo v strahu razbežalo in poskrilo v zatočišča, kajti oglasila se je sirena, s katero se daje znamenje, da se bliža zračni napad. Ljudstvo pa je čakalo in čakalo, toda napada le ni bilo. Ugotovilo se je pozneje, da je mala gosnica zlezla v napravo, s katero se daje znamenje, povzročila tam stik in sirena je "zaplozala" v nemali strah prebivalstva.

Naziji ojačali pritisk na Poljsko

Dočim kažejo na severu in v srednjem delu Poljaki dokajšen odpor, so pa na jugu brez vsake moči proti Nemcem. — Nemške čete tik pred zavzetjem Lvova. — Poljakom utegne biti odrezan dostop do Rumunije.

ČEŠKE LEGIJE SE ZBIRAJO

V Kanadi se bodo ustanovljale prostovoljske čete.

Chicago, Ill. — Po podatkih, ki jih je dal J. Martinek, tajnik tukajšnjega čehoslovaškega narodnega sveta, so se podvzeli konkretni koraki, da se ustanovijo legije čeških prostovoljcev, ki se bodo borile na strani Anglije in Francije in Poljske. Začetek ustanavljanja teh legij se bo izvršil v Kanadi in vzporedno s tem se bo vršilo podobno gibanje po vseh ozemljih britanskega imperija. Bivši čehoslovaški predsednik Beneš bo z drugimi pomočniki vodil organiziranje tega dela, ki ima za cilj, da se pripomore k ustvaritvi nove neodvisne Čehoslovaške.

PRHRANEK KONČNO PRAV PRIŠEL

Peoria, Ill. — Pred letom dni sta se Mr. in Mrs. B. L. Slewicz poročila, toda tedaj jima ni bilo mogoče iti na ženitovanjsko potovanje. Pričela pa sta hraniti denar po dajmih, da bosta lahko napravila to potovanje pozneje. Te dni sta prihranjeni denar, \$51, potrošila, toda ne v prvotni namen, marveč za poravnavo stroškov za bolnico; dobila sta namreč prvorojenca.

Pariz, Francija. — Nemški viri poročajo o novih velikih zmagah na Poljskem. V veliki meri so sicer te vesti pretirane, vendar pa se iz pojasnil, ki jih je Francija direktno prejela, razvidi, da so Poljaki ponovno zašli v veliko stisko. Na severni in osrednji fronti se sicer še z dokajšnjim uspehom upirajo, daši so pri Varšavi morali ponovno napraviti umik in je zdaj to mesto skoraj docela obkoljeno, toda na jugu pa se zdi, da so proti prodirajoči nemški sili tako rekoč brez vsake prave moči. Nazijske čete so prispele tam, kam že skoraj do predmestja Lvova in zdi se, da bodo pohod kar nadaljevale. Ako se Nemcem posreči načrt, da bodo prispeli tukaj do ruske meje, za čimer očitno stremijo, potem je kaj malo možnosti, da bi mogla podzvati Poljska še kaj odločilnejša, tudi, ako bi mogla zaznamovati kake uspehe na severu. Prvič bi bila odrezana od Rumunije in s tem od svojih zalog od zunaj, obenem pa bi se morala njena armada umakniti preko reke Bug, kjer je nezdrav in močvirnat kraj. Nekaj nepričakovano izrednega bi se moralo torej zgoditi, da bi se mogla Poljska rešiti.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

Iz Jugoslavije

Močno neurje v Slovenskih gorah. — Konec razprave zaradi umora prevzitarice Neže Lubejeve. — Žalosten konec fantovske zabave v Mokronogu na Dolenjskem. — Smrtna kosa. — Razne novice in drugo.

Na robu Slovenskih gor Gornja Radgona, 20. av. — Po hudi suši, ki je povzročila v tukajšnjem okolišju občutno škodo, je bil v noči od ponedeljka na torek hud naliv. Med bliskanjem in treskanjem je bilo tudi precej dežja, med katerim je padala tudi debela toča, ki pa je bila k sreči redkejša in ni povzročila posebne škode, ker je padala med gostim dežjem. Strela ni prizanesla. Udarilo je v splotje Franca Rogaja v Ivanjševcih pri Gornji Radgoni. Hiša in gospodarsko poslopje sta bili pod eno streho ter s slamo kriti in leseni. Ognjeni zublji so oboje hitro zajeli, da je domačim komaj uspela rešitev. Govejo živino so rešili, ena svinja in kokoši pa so zgorale, kakor tudi vse gospodarsko orodje. Strela je udarila tudi v gospodarsko poslopje Petra Jurkoviča v Zbigovcih, vendar ni povzročila škode, ker je poslopje zidano in z opeko krito. Požar je bil videti tudi nad Obrajno (Halbenrain) onstran meje, kjer je zaradi strele zgorelo neko gospodarsko poslopje do tal.

Na gospodarjev nagovor je moril

Maribor, 22. avg. — Mariborski velik kazenski senat je dopoldne v tajni razpravi obravnaval ozadje groznega umora, izvršenega nad 63 letno preuzitkarico Nežo Lubejevo z Janškega vrha pri Ptujski gori. Na zatožni klopi sta sedela 31 letni posestnik Janez Letonja, pri katerem je bila pokojna Neža Lubejeva na preužitku, ter 20 letni hlapec Janez Narat, ki je obtožen, da je z udarci s teleznjakom usmrtil lani 16. novembra Nežo Lubejevo in sicer na prigovarjanje Janeza Letonje, ki je Naratu obljubil za zločin nagrado 1000 din. Narat pa nagrade ni prijel.

Razprava v tej žalostni zadevi bi morala biti že 26. aprila, ko je bil obtožen le Janez Letonja. Na podlagi nekega anonimnega pisma, ki ga je prejel državno tožilstvo v Mariboru, pa se je pokazalo, da je izvršil umor Jože Narat po naročilu in prigovarjanju Janeza Letonje. Razpravi je predsedoval s. o. s. dr. Čemer, predsedniki so bili s. o. s. dr. Senjor, dr. Kuder, Habermut in dr. Germovšek. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Trampuš. Janez Narat je pri današnji razpravi vse priznal, medtem ko je Letonja vztrajno tajil krivdo. Obsojena sta bila Letonja na 20 let, Narat pa na 10 let robije.

Preveč korajžni fantje

Mokronog, 23. avg. — V Mokronogu je prišla preteklo soboto zvečer večja družba fantov in deklet in se zabava-

la v neki gostilni. Po polnoči enkrat se je družba poslovila in odšla precej židane volje spet proti domu. Zunaj trga jim je prišla nasproti gruča petih ali šestih fantov, katerih pa niso mogli spoznati. Ti fantje so začeli družbo izzivati, in sicer zaradi sestre "nega udeležencev". Med prerakanjem so se nenadoma spopadli in začel se je splošen pretep. Napadalec so bili oboroženi s koli, palicami in žal tudi z noži. Med tem pretepom je padel prvi z nožem zadet 25 letni mizarski pomočnik Edvard Gačnik, doma iz Trzišča št. 25. Ko so fantje videli, da je Gačnik padel in ves krvav obležal, so se prestrašili in pobegnili pred divjimi napadalcami. Med begom pa je po nesreči padel zidarski delavec Karel Šušek, 25 let star, doma z Vrhnke. Še preden se je pobral, so napadalec že planili nanj in eden ga je sunil z nožem, da je obležal nezavesten. — Šuška in Gačnika so potem zapeljali v kandijsko bolnico, kjer so ugotovili, da je Šuškov rana smrtonovarna. Pretepače so oblasti pozaprlje.

Nesrečno naključje

Peter Janežič, 76 letni prevzitar iz Peči, občina Višnja gora, je po nesrečnem naključju padel pod voz, ki je šel čez njega in ga močno poškodoval. Morali so ga odpeljati v ljubljansko bolnico.

Smrtna kosa

V Framu je umrla Marija Vihar, posestnica in žena cerkvenega ključarja stara 45 let. — V Celju je umrla Tončka Bergerjeva, uradnica. — V mariborski bolnici je umrla Jožefa Holler, stara 22 let. — V Ljubljani je umrla Pepca Globevnikova, ena najmlajšjih in poštvalnih članic Krščanske socialne zveze v Ljubljani.

Konjske dirke

S Krškega poročajo, da so pred kratkim imeli na Krškem polju konjske dirke, ki so prav lepo uspeli. K dirkam je prišlo nad 3000 gledalcev iz raznih krajev od blizu in daleč.

Lep napredek

Kakor se poroča iz Beograda, so v vasi Barajevo, ki spada v beogradsko okoličje, v enem letu zgradili tri šole. Vas ima blizu 4000 prebivalcev.

Za varnost pred poplavo

Regulacijska dela Hudega potoka in ceste z Rečice na Veliki vrh in proti St. Andražu pri Šmartnem ob Paki, tako poročajo iz Celja, so pripomogla, da so odstranjene vse nevarnosti novih poplav, katere je ob večjih nalivih vprizarjal Hudi potok.

Zadnje dni pred izbruhom vojne je moralo iti v Londonu vse na delo, da se preskrbi mesto s potrebnimi zatočišči pred bombami. Gornja slika kaže bolničarke, ko na dvorišču neke bolnice kopljejo jarek v to svrhu.

Poročilo očitovca o Jugoslaviji

Chicago, Ill. — Iz Evrope se je ravnokar povrnil znani očešalevalec in časnikar, John R. Palandech, kateri je prebil s svojo soprogo glavni del svojega evropskega obiska v Jugoslaviji in se je ob izbruhu vojne nahajal v Dubrovniku, na dalmatinski obali. Kakor povdarja Mr. Palandech, so vsi trije deli jugoslovaškega naroda, Srbi, Hrvati in Slovenci, tako zedinjeni kakor še nikdar prej. Vsi njih spori so izravnani in med vsemi prevladuje skupna odločnost, da se mora njih država obvarovati pred tujim gospodarstvom. Od tega gospodarstva je zdaj država bolj ogrožena kakor prej, ko je Hitler zmagovito na Poljskem, in izraža se med ljudstvom resna skrb, da bi naziji po razmeroma lahki zmagi na Poljskem ne naperili svojega napada proti Jugoslaviji, kajti to je bogata poljedelska dežela in njeni

CERKVE V BERLINU ČUTIJO VOJNO

Berlin, Nemčija. — Cerkve, ki ležijo v oddaljenejših krajih mesta, so dale oblasti zapreti, in sicer zato, ker v njih bližini ni nobenega bombnega zatočišča, kamor bi ljudje lahko zbežali v slučaju napada. Istočasno se je katoliškimi listom dalo ukaz, da se morajo omejiti na največ pet izdaj na teden, da se prihrani papir.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891. The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891. Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Naročnina: Subscription: Za celo leto \$5.00 For one year \$5.00 Za pol leta 2.50 For half a year 2.50 Za četrť leta 1.50 For three months 1.50

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nismo za vojno - ampak

Vojna je največje zlo na svetu. Nihče z zdravim razumom ne odobrava vojne. Sila je najzadnje sredstvo, h kateri se zateče vsaj pameten človek.

Hudič sam je oče vojske. Sv. Pismo pove, kako so se angeli uprli in s svojim napuhom izzivali božjo Dobroto, da je dala z ognjenim mečem izgnati hudobne angele.

Kaj je bilo treba na svetu sploh prve vojske? Prav nič. Napuh in sovraštvo sta jo rodila. In tako naprej in naprej vse številne vojne, ki jih je doživljalo in preživljalo človeštvo, niso drugega, kakor sadovi in otroci napuha in sovraštva.

V Združenih državah že čutimo močno propagando za in proti vojni. Dal Bog, da bi vojna jenjala čimprej in da bi zopet nastopil mir. Kak mir? Pravičen mir!

Ista podoba je več ali manj v vsaki vojni. Ali naj oni, ki se jim hoče krivico usiliti isto mirno sprejmejo? Da, če hočejo zgubiti svojo neodvisnost, svoje pravice in če hočejo postati sužnji in hlapci.

Iz raznih virov prihajajo poročila, da kakor hitro bodo Nemci zasedli vse poglavitne prometne in industrijske točke na Poljskem, da bo Hitlerjev prijatelj Benito Mussolini predlagal svetu mir.

Kakor ni Evropa pred malo več kakor sto leti mogla izhajati z Napoleonom, tako in še manj bo izhajala in bi izhajala z Hitlerjem. Proti Hitlerju je samo ena pot in ta pot je, da se ga premaga, uniči, da se ga postavi v preganjanje, kakor Napoleona, da ne bo več nevaren, da ne bo več kalil miru.

Kakor ni Evropa pred malo več kakor sto leti mogla izhajati z Napoleonom, tako in še manj bo izhajala in bi izhajala z Hitlerjem. Proti Hitlerju je samo ena pot in ta pot je, da se ga premaga, uniči, da se ga postavi v preganjanje, kakor Napoleona, da ne bo več nevaren, da ne bo več kalil miru.

Kakor ni Evropa pred malo več kakor sto leti mogla izhajati z Napoleonom, tako in še manj bo izhajala in bi izhajala z Hitlerjem. Proti Hitlerju je samo ena pot in ta pot je, da se ga premaga, uniči, da se ga postavi v preganjanje, kakor Napoleona, da ne bo več nevaren, da ne bo več kalil miru.

Kakor ni Evropa pred malo več kakor sto leti mogla izhajati z Napoleonom, tako in še manj bo izhajala in bi izhajala z Hitlerjem. Proti Hitlerju je samo ena pot in ta pot je, da se ga premaga, uniči, da se ga postavi v preganjanje, kakor Napoleona, da ne bo več nevaren, da ne bo več kalil miru.

Demokratske države in vse države, v katerih interesu je, da vlada na svetu mir in pravičnost, store edino prav, da stopijo v krog onih, ki se bore proti Hitlerju ter pomagajo, da se nevarneža ugonobi.

Hitler bo dal mir, če ga bo moral dati, če ga postavijo v kraj, kjer bo brez moči. V vsakem drugem položaju pa bo Hitler neprestana nevarnost za Evropo in ves ostali svet.

DROBIŽ IZ JOHNSTOWNA Johnstown, Pa. Pred nekaj dnevi se mi je sanjalo, da čitatelji Amerikanskega Slovenca nestrno čakajo poročil iz naše slavne naselbine.

Za prihodnji mesec 14. okt. pripravila društvo sv. Štefana št. 187 veselico v korist društvene blagajne. Godba za ples bo naročena iz nekega zapadnega mesta države Penna. Veselica se bo vršila v farni dvorani sv. Terezije.

Mesec september nam pa tudi drugače ni preveč naklonjen. Ze takoj v začetku meseca je bil odpoklican od fare sv. Terezije vsem priljubljeni pomožni župnik č. g. p. Pij Petrič, ki je deloval med nami zadnji dva leti.

Imamo prav lepo prenovljeno cerkveno dvorano, ki je bila omenjena dan natičeno polna do zadnjega kotečka. Tudi drugorodci nas ne pozabijo in radi pomagajo za našo hišo božjo.

Bela žena smrt nas tudi prav pogostoma obiskuje. Tako je 27. avgusta obiskala dobro znano družino Eržen, ki so naročniki Amer. Sl. in N. Sveta, katerim je umrl starejši sin John Eržen v starosti komaj 25 let.

Tako torej, č. Father Pij, zastupili ste naše pennsylvanske gorice, zapustili grč sv. Terezije in hladni jarek v bližini cerkve. Newyorško obzidje vas je sprejelo v svojo sredo. Naj bi vam bila služba v največjem svetovnem mestu prijetna in naj vam da dobri Bog moč in svoj blagoslov, da bi v njegovo čast in slavo delovali.

Ob enem pa pozdravljamo novega pomožnega župnika č. g. p. Daniela Cadoniča. Bodi

te nam pristrčno pozdravljeni sin države Pennsylvania in naj bi vam bila služba med nami prijetna. Sedaj bote ostali v svoji rojstni državi, mladike slovenske k Bogu navajali.

London, Anglija. — Iz opreznosti, da se nemškimi aeroplanom ne nudi tarča za napad, je vlada ukazala, da morajo biti v tem mestu ponoči pogašene vse luči. Posledica tega je, da vlada v mestu skrajna tema ter se pešci zadržujejo v poslopja, v stopnjice in drug v drugega.

Rim, Italija. — Vojaštvo redne italijanske armade se je s tem petkom dovolilo ogromno povišanje plač, namreč za celih 150 odstotkov. Kljub temu velikemu povišku pa bo ne bo italijanski vojak dobival na dan nič več kakor ameriških pet centov, namreč po eno liro. Dolej je bila njegova plača 40 centesimov (okrog 2 centa).

Budapesta, Ogrska. — Za Jude na Poljskem, katerih se računa na okrog tri milijone, so nastopili z zmagovitim pohodom Nemcev obupni časi, kajti vedo, da se bo z njimi postopalo tako, kakor se z njihovimi rojaki v Nemčiji.

Novoizvoljeni kralj je Tarzanu podaril viteško čast in velike ugodnosti, če hoče ostati v mestu Cathne. Toda Tarzan je samo stresel z glavom. "Jaz iščem neko dekle, ki je bila pod mojim varstvom in ne bom miroval, dokler je ne najdem," je odločno povedal Tarzan pred kraljem in vojniki.

Eden vitezov se je dvignil in stopil k Tarzanu rekoč: "Kalsina je bila tista deklica?" Tarzan je nato opisal Gonfalo kar najbolj je mogel in tedaj je vitez začel. "Prepričan sem, da vem kje je," je rekel zopet vitez: "toda posvaril bi te, da se ne podajaj tja, da bi jo tam iskal."

liki udeležbi prijateljev, znanstvenih sobratov in sedel. Bil je tudi član gasilnega društva, ki ga je spremljalo z razvito zastavo in polnim vozom krasnih vencev, ki so mu bili poklonjeni v zadnji požar. — Pokojnemu večni mir in pokoj, žalujočim pa naše iskreno sožalje.

A. Zupancic

RAZNE ZANIMIVOSTI

V LONDONU TEMA KOT V ROGU London, Anglija. — Iz opreznosti, da se nemškimi aeroplanom ne nudi tarča za napad, je vlada ukazala, da morajo biti v tem mestu ponoči pogašene vse luči.

DRAGO OBOROŽEVANJE Agencija 'Associated Press' je po svojih poročevalcih, ki jih ima po vsem svetu, sestavila približne podatke o trenutnih izdatkih raznih držav za oboroževanje.

ITALIJA PREUREDILA VOJAŠKE PLAČE Rim, Italija. — Vojaštvo redne italijanske armade se je s tem petkom dovolilo ogromno povišanje plač, namreč za celih 150 odstotkov.

JUDJE PRIHAJAJO V NOVO STISKO Budapesta, Ogrska. — Za Jude na Poljskem, katerih se računa na okrog tri milijone, so nastopili z zmagovitim pohodom Nemcev obupni časi.

BICKIKLI NADOMESTILI AVTOMOBILE Berlin, Nemčija. — Ker je država zaplenila vse avtomobilske gumijaste obročce, so se tisti, ki so imeli avtomobil, oprijeli zopet kolesarjenja.

ŠPANIJA ČUVA SVOJO NEUTRALNOST San Sebastian, Španija. — Španski voditelj Franco je zadnji teden izdal odredbo, s katero se prepoveduje španskim ladjam trgovati v katerem koli ozirju z državami, ki stoje v vojni.

SLONI IZUMIRAJO Londonski zoolog dr. Kirman je pred kratkim prejel iz Afrike poročilo, da tam pobijejo na leto 36.000 slonov in 2000 povodnih konj. Ob tem poročilu je dr. Kirman izrazil bojazan, da bi afriški slon utegnil biti kmalu popolnoma iztrepjen, ako bo oblast še naprej dopuščala love na slone v dosedanjem obsegu.

Najnovije vesti najdete v dnevniku "Am. Slovincu"!

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Poroke v Clevelandu Cleveland, O. — V cerkvi sv. Vida sta se poročila Miss Frances Novak, hčerka Mrs. Agnes Novak z E. 62nd St. in Mr. Joseph Merzlikar, sin Mr. in Mrs. John Merzlikar z Addison Rd. — V cerkvi Marije Vnebovzete sta se pa poročila Miss Olga Kopal z London Rd. in Mr. Viktor Požar z Rosewood Ave. — Bilo srečno!

Rojakinja operirana Eveleth, Minn. — V Municipal bolnišnici je srečno prestala težko trojno operacijo Mrs. John Strah, soproga našega dobroznanelega rojaka in naročnika Amer. Slovincu iz Eveletha. — Blagi ženi želimo čimprejšnjega okrevanja!

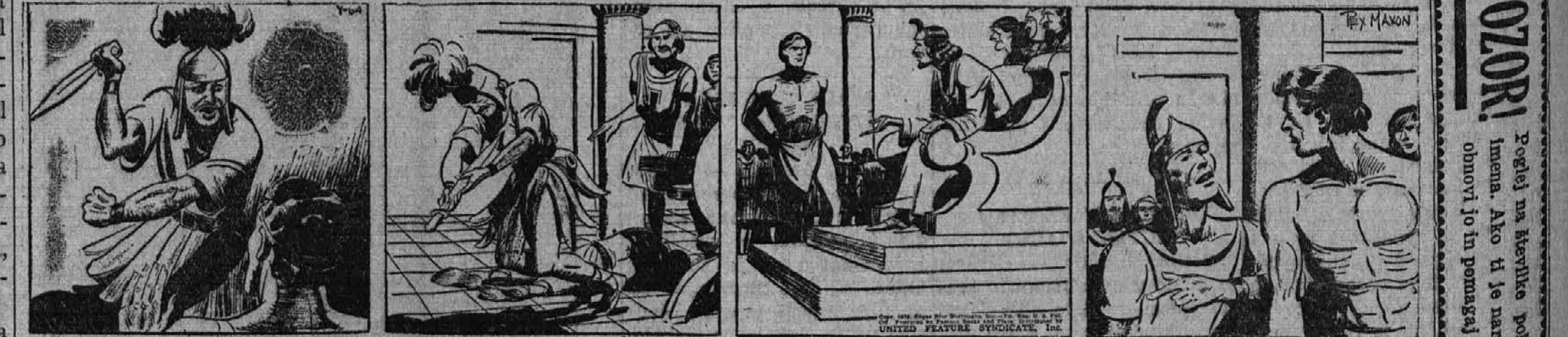
Obisk So. Chicago, Ill. — Pretekli teden sta se ustavila pri znamenem Mr. M. Popoviču Mr. John Mahon, iz Clevelanda, ki je odhajal na Notre Dame univerzo ter Mr. John Ducas, ki je odšel na Marquette univerzo. Oba sta z Mr. Popovičem dobro poznana, zlasti še njuni starši.

Kratke vesti iz Clevelanda Cleveland, O. — Prijazne vile rojenice so se oglašile pred kratkim pri družini Mr. in Mrs. Albert Striša in jim prinesle v dar zalo hčerko prorojenko, katere sta oba srečno vesela. Dekliško ime matere je bilo Anna Merhar. — V Charity bolnišnici je srečno prestala operacijo Miss Mary Svete s St. Clair Ave. — V Glenville bolnišnici je bila odpeljana Mrs. Paulina Zigmund. V St. Luke's bolnišnici je preстал operacijo Mr. Frank Culkar, sin Mr. in Mrs. Fr. Culkar. — Vlomilce, ki so vlomili v Ogrinovo trgovino v Slovenskem domu, so prijeli. So to trije dečki v starosti od 14 do 16 let.

Smrt rojakinje So. Chicago, Ill. — Preteklo sredo je bila pokopana tukaj mnogim poznana rojakinja Mrs. Mary Strubel, rojena Stajdohar. Rojena je bila v vasi Podgrad, fara Stari trg ob Kolpi na Dolenskem. Zapušča tri sine in tri hčere ter enega brata. — R. I. P.

DVOJNO DELO OPRAVIL NA ENEM POTU Chicago, Ill. — Neki bankit je v ponedeljek zvečer ural v trgovini z obleko na 1539 Devon ave. \$16 in poleg tega eno zeleno žensko obleko. Očividno pa možakar ni prijatelj izgubljanja časa, da bi naropano blago nesel kam skrit, predno bi se odpravil na drugi poizkus. Nekaj minut pozneje je namreč z omenjeno obleko na roki stopil v trgovino na 4706 Sheridan rd., kjer si je izsilil plena \$65.

TARZAN IN SLONOVI LJUDJE (64) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Silna jeza je prišla kralja, ki je bil naenkrat vez zaripel v obraz. V tej jezi je z dvignjenim mečem skočil proti Tudosu in vpiil. "Ti si kriv vse moje nesreče." V tem je zamahnil s svojim mečem po njegovi glavi in predno je mogel kdo kaj ukreniti, se je kralj sam nabodel na meč.

POZORI! Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekle, obnovi jo in pomaj list!

PRIDRUŽUJEM SE, PODPIRAM IN KLIČEM KREPKO NAPREJ!

Chicago, Ill. Pravi zanimivi članke so objavili o "Novem Svetu" naši znani rojaki, Mr. Leon Mladič, Mr. Leo Jurjovec in Mr. John Fale. Prva sta sprožila misel, kako velike važnosti je za nas vse ameriške Slovence, da pomagamo listu Novi Svet, ki se trudi, da zbere in objavi zgodovino našega naroda tu v Ameriki. Drugi je njegovo misel podpiral in junaško vzpodbuja za stvar naprej. Naj tudi jaz nekaj zapišem o tem, s čemer želim podpreti nasvete prvih treh.

Zgodovina je važna stvar za vsak narod. Zgodovina je po vestnica, ki govori, kako so ljudje tega ali onega naroda v svojih dobi delovali, živeli in kaj so prispevali tekom svojega življenja za zboljšanje človeške družbe na zemlji. N. pr. če pogledamo v splošno zgodovino narodov vidimo n. pr. da so med Egipčani že pred skoro 5 ali 6 tisoč leti začeli beležiti zgodovino. Bili so to zgodnji Egipčani, ki so uporabljali in razvijali podobopisje, ki je bilo že tako razvito, kakor je sodobna sumerijska pisava, le da se je od nje kajpada razlikovala. Najprvo so upodabljali take podobe na fino izdelane ilovaste plošče. Pozneje pa so začeli rabiti papirusove trste, ki so jih lepili skupaj. Odtod ime papir. Asirci so pisali s kamenčki in raznimi pečati. Egipčani so pa začeli uporabljati čipčipe. Od tedaj naprej, ko se je začela razvijati pisava po raznih načinih tu in tam, so ostajale belježke, katere še danes služijo raznim raziskovalcem kot edine in važne priče, kako so se ljudje v tistih časih imeli, kako so živeli.

Ameriški Slovenci se dan za dnem krčimo. Slovencev med nami bo še živelo bolj živo nekaj let, morda 15, 25, znabiti tudi še dalje. Toda polagoma, če ne bo kake spremembe glede priseljevanja se bo slovenstvo v Ameriki pretopilo in bo pomešano izginilo v ameriškem melting potu. To da tega, da so tu v tej obziru deželi severno ameriškega kontinenta živeli mnogi Slovencev,

ci, bo pa zgodovina le govorila našim doma v stari domovini. To da so bili njihovi strici, njihove tete, od mnogih tudi očetje in matere ter mnogi drugi oddaljeni sorodniki v Ameriki, bodo vedeli. Ne bodo pa vedeli kod so se nahajali, kje v katerih mestih in državah so bivali. Tu dragi rojaki bo pa zanimivo za nje, če bodo mogli kje dobiti kake podatke, kje so bivali in kako so po raznih krajih gradili svoje župnije, domove, društva in organizacije. Zanimivo bo pa tudi za naše sinove in hčere, da bodo lahko kam pogledale v kake zapiske, odkje smo mi starejši prišli iz domovine. Zato je resnično tako, kakor sta že Mr. Mladič in Mr. Jurjovec zapisala, da "Novi Svet" vrši veliko delo, ko zbira o naših slovenskih naselbinah zgodovinske podatke in ko celo opisuje slovenske družine in posameznike. Doslej kaj takega še ni nihče poskušal in vendar je to pomembljivo in važno za vsako družino in posameznika.

Ti podatki, ki jih zbira zdaj mesečnik Novi Svet po naših naselbinah so najzanesljivejši, ker pridejo direktno iz ust naših še živih slovenskih pionirjev, ki še žive med nami in kateri so bili sami priče začetku slovenskega udejstvovanja in začetka tu v Ameriki. Zato s tem, da ameriški Slovenci sodelujemo in pomagamo mesečniku Novi Svet z zgodovinskimi podatki, si sami sebi zidamo časten zgodovinski spomenik, ki bo pripovedoval o nas še poznim rodovom in stari domovini, še dolgo ko nas več ne bo. Novi Svet zasluži priznanje in vso našo pomoč. Pomagajmo mu vsak v svoji okolici s tem, da ga širimo med svoje prijatelje in sosede. Naročnina na Novi Svet je tako nizka, da jo lahko skoro vsak zmore. Za \$2.00 na leto dobite mnogo lepega in koristnega berila. Naj tudi jaz apeliram na vsakega našega rojaka, da se naj na list naroči, če le more.

Vse čitatelje tega lista naj najlepše pozdravim in kličem vsem, sodelujemo naprej za Novi Svet!

Frank Kozjek.

KAJ SE VSE NA SVETU DOŽIVI

Kako so se začudili na okroženem sodišču nekega mesta, ko so zasliševali nekega 91 letnega starca!

Na sodnikovo vprašanje, ali ima še kakega brata ali sestro, je odgovoril:

"Samo enega brata, ki je pa že od leta 1797 mrtev."

"Hoteli ste reči od 1897, ne?"

"Ne, ne; od 1797!"

"To je pa vendar nemogoče! Naj bi bilo potemtakem že minilo 142 let!"

"Tako je! Moj oče se je oženil leta 1796, ko mu je bilo 18 let. Čez leto nato je bil rojen moj brat, ki je pa že čez 6 mesecev umrl. To je bilo leta 1797. Po smrti svoje žene se je moj oče vnovič poročil l. 1847. In leta 1848 sem jaz prišel na svet. Takrat je bil moj brat že 51 let mrtev. In zdaj imamo leto 1939 — torej, ali ni tega že 142 let?"

Priča je pravilno povedal in tako se je zgodil čudoviti primer, da sta on in njegov brat živela v treh stoletjih!

Preden so bili v Nemčiji sestavljeni prvo lokomotivo, so morali dobiti odobrenje najvišjega zdravstvenega kolektiva. Ta je odgnal, da je lokomotiva življenju nevarna, in sicer zato, ker človek ne more prenesti "divje" brzine 25 milj, to je 37½ kilometrov ali 50.000 korakov na uro, ne da bi pri tem ne omedlel. "In pa", so zdravniki dalje utemeljevali "mora biti vsa proga od obeh strani obdana z deskami, ker bi se pešcem že samo če bi pogledali to hitro vozično vlakca, zvrtilo v glavi!" Železnico

so pa navzlic temu zgradili in ko je kmalu zatem sopihal vlak po progi, je neki vladajoči knez vzkliknil: "Takle vlak moram imeti pa tudi jaz, pa magari če me stane 1000 tolarjev!"

V dobi inflacije, v letih koj po svetovni vojni, so se ljudje sicer kmalu navadili na visoka števila, in je bilo takrat nič koliko bilijonarjev, vendar tako prav do dna še ne vemo, koliko je en bilijon. Tega že zato ne moremo pojmovati, ker na vsem svetu sploh ni toliko denarja! Treba se je le zamisliti v to, da sestoji 1 bilijon iz 1000 milijard in ena milijarda iz 1000 milijonov, pa koj vemo, da je celo po tisočih nemogoče prešteti ene same milijarde denarja. Za to bi potrebovali več ko 24 dni pri delu 12 ur na dan. Če bi na ta način hoteli štetiti en bilijon denarja, bi šteli 70 let! Še laže pa to razliko predoči čas: 1 milijon sekund preteče približno v 12 dneh; 1 bilijon sekund pa traja delj kot 121.000 let!

Od časov, ko je živel pisatelj Jules Verne, smo slišali že toliko o potovanju na luno, da se mora človek dandanes, v dobi takšnega razvoja tehnike, že res čuditi, da se to še ni posrečilo doseči. Sicer so v New Yorku že ustanovili Družbo za raziskavanje lune, ki je njen predsednik že dal 20.000 dolarjev za svoj lastni pogreb na luno, a če bo kdaj ta pot uspela, pa vendar še nič ne vemo. Dasi se nam 384 tisoč kilometrov dolga razdalja od zemlje do lune ne zdi nič pre-

Pogled na razvaline, ki jih je povzročila kolizija med nekim potniškim busom in nekim trukom požarne brambe v bližini Philadelphije. Ranjenih je bilo pri tem 34 oseb.

ZA NAŠE GOSPODINJE

PAR SEZONSKIH NASVETOV

Vlaganje zrelih paradiznikov

Rdeči, celi paradizniki za solato in omako: Primerno količino trdih, rdečih paradiznikov dobro očistimo s kunjjo in jih drugega k drugemu, pa ne da bi jih tlačili, naložimo v kozarce. Nato skuhamo vinskega kisa, ki smo mu dodali vode (na tri dele vinskega kisa en del vode) in jedlino žličico soli. Ko se ta tekočina ohladi, zalijemo z njo paradiznike tako, da sega tekočina za prst debelo nad sadeži. Da bi se sadeži čim bolj očuvali pred okvaro, nalijemo nad površino kisa kake štiri unče stopljene goveje masti, ki smo jo le toliko ogreli, da je postala gladko tekoča. Kozarec potem takoj zavežemo neprodušno s pergamentom, ki smo ga najprej zmočili in nato takoj do suhega obrisali s kunjjo. Kozarec brez odlašanja postavimo na hladen prostor, kajti šele tam naj se plast masti strdi, da bo vsebina bolje očuvana pred okvaro. Tako vloženi paradizniki so enako kot sveži primerni za solato in omake. Kis, ki smo ga uporabili za vlaganje, pa se da porabiti pri solati in drugih oksisanih jedeh. Tudi mast nad kisom je dobra za pečenje ali guljaž, če jo pomešamo k svinjski masti.

Kako ohraniš drobnjak čez zimo

Marsikatera gospodinja bi rada tudi v zimskih mesecih imela drobnjak (šnitlih) tudi pozimi pri roki za domače porabo, pa ga le redko kje imajo, ker navadno že pred zimo na vrtu pomrzne. Poskusi o-

velika, pa bi vendar vlak s hitrostjo 100 km na uro vozil 6 mesecev neprestano dan in noč, da bi prevozil to pot! Če bi se z isto bržino hoteli peljati na zvezdo Venero, ki je od nas oddaljena 40.000.000 km, bi se pa vozili 52 let!

K zvezdam stalnicam bi pa sploh težko izračunali čas vožnje, saj so najbližje oddaljene več ko 27 bilijonov kilometrov.

Najbolj čudovito število je pa odkril profesor Zervos z univerze v Atenah. To število je 142.858. Če to čudno število množiš do 6 krat, dobiš spet in spet vsote, ki v nji zmeraj vidiš prvotno število, čeprav drugače razvrščeno:

- 142857 x 2 = 285714
- 142857 x 3 = 428571
- 142857 x 4 = 571428
- 142857 x 5 = 714285
- 142857 x 6 = 857142

Nato pa to svojsko število nenadoma skoči s tira, ko ga pomnožiš s 7, kar je:

142857 x 7 = 999999!

hraniti ga po tem le načinu:

Da se ohrani drobnjak vso zimo v rasti, ga je treba še pred mrazom presaditi v lonec ali zaboj, ki ga postavite na svetlo, zračno in ne pretoplo mesto. Na gorkem mestu sicer drobnjak bujnejše raste vendar je voden in brez pravega okusa v hladnejšem prostoru pa raste počasneje, a ohrani pri tem svoj značilni okus po drobnjaku. Ne sme pa biti na takem prostoru, da bi zmrazil. Najprimernejši prostor za shranjevanje drobnjaka je svetel hodnik ali pa veranda pred kuhinjo. Če se kuhinja preveč ne segreva ga lahko postavita tudi na kuhinjsko okno.

PIPRAVA NEKATERIH JEDI

Sesekana goveja pečenka

Kupi tri funte lepe govedine, potegnij z nje kožo, mast pa pusti; sesekaj jo na drobno, ali pa zmelj. Zreži za pest slanina na majhne kocke, obrabaj dve žlički ali za toliko kruha in namoči v vodi; razgrej dobri dve unči surovega masla ali masti in deni v to drobno zrezane čebule in zelenega peteršilja ter ožeti žemlji in štiri žlice smetane. Ko se skuha odstavi, deni v skledo, zmešaj in še primešaj eno jajce, mešane dišave, limonove lupinice, precejšen sok ene limone, zrezano slanino in meso, osoli, dodaj pol žlice moke in dobro zmešaj. Potresi desko z moko in na njej oblikuj to zmes tako, da dobiš obliko štruce, katere naj bo za štiri prste debela. Deni v kozo na zrezke zrezane slanine in kake masti, vrh tega položi v štruco oblikovano meso, polij z vročo mastjo ali maslom ter počasi peči pol ure; medtem pa večkrat odlij, pa zopet polij in pazi, da se ti ne pripali. Ko je štruca le-

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo, Italijo in vse dele sveta po dnevnem kursu. Prejemniki dobijo lenar na dom po pošti. Včasaj jo bile naše cene:

ZA DINARJE:	
Za \$ 2.30.....	100 Din
Za \$ 4.50.....	200 Din
Za \$ 6.60.....	300 Din
Za \$ 10.25.....	500 Din
Za \$ 20.00.....	1000 Din
Za \$ 39.00.....	2000 Din

ZA LIRE:	
Za \$ 6.30.....	100 lir
Za \$ 12.00.....	200 lir
Za \$ 29.00.....	500 lir
Za \$ 57.00.....	1000 lir

Vse pošiljave naslovite na:
JOHN JERICH
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

po rumena, jo deni na desko, prereži podolgem, potem počez, na prst debele koščke. Mast odlij in prilij namesto nje malo juhe, dobro premešaj in preceđi na zrezano in na krožnik naloženo meso. Okrog lahko daš pečenega krompirja, ali pa polento.

Cmočki kuhani na mleku

Mešaj, da se zgosti, 4 unče sirovega masla. Nato primešaj tri rumenjake in tri žlice moke, in sicer primešaj najprej en rumenjak in žlico moke, nato drugi rumenjak in žlico moke, nato še tretji in tako naprej. Primešaj še žlico sladkorja in malo soli. V kozi zavri dve kupici mleka (mleku dodaj 2 unči sirovega masla in žličico sladkorja), ter zakuhaj z žlico drobne cmočke. Vro naj počasi dvajset minut. Posebno priporočljiva jed za slabotne otroke in bolnike.

Kolač z grozdem

Napravi na hitro testo iz šest unč — (malo manje kot pol funta) — moke, štiri unče masla, dobri dve unči sladkorja in štiri unče na drobno zmletih mandeljov, sok in olupke pol limone ter dveh rumenjakov. Testo razdeli na polovico. En del napravi okrogel v obliki torte (kejka), iz druge polovice pa napravi za mali prst debele palčice, katere razvrsti križem na kolač, da napraviš tako enakomerno kvadrato. V te kvadrato deni grozdnih jagod in vse skupaj potresi z vaniljno sladkorno sipo ter speci.

"TEKOČE ZLATO"

Petrolej, ali kakor ga tudi imenujejo, "tekoče zlato," je človek poznal že davno pred Kristusovim rojstvom. Prvi so ga poznali ljudje na Siciliji. V srednjem veku so ga uporabljali že skoraj po vsej Evropi, toda ne za razsvetljavo, pač pa kot zdravilo, še v večji meri pa za mažo. Za razsvetljavo so ga prvič začeli uporabljati leta 1859, ko so pri kopanju zemeljskih plasti v Pensilvaniji našli na močan petrolejski vrelc. Skoraj v istem času so odkrili številne petrolejske vrelce tudi drugod po svetu, med drugim leta 1865 v Baku na Kavkazu. Te zaloge so bile neizmerno in še danes kaže, da ne bodo tako kmalu izčrpane. Iz nečistega petroleja, iz nafte, se po tako imenovani destilaciji izdeluje danes petrolej za razsvetljavo, bencin, petrolejski eter, vazelin, parafin ter olje za mažo strojev.

Kako važni so petrolejski vrelci, kaže najbolje boj, ki ga vodijo danes med seboj velesila za one kraje, v katerih so petrolejski vrelci, to "tekoče zlato."

PISMA PRIMSKOVSKEGA GOSPODA

V. Čadež.

XX.

LJUBEZEN SE OKROG TRPLJENJA SUČE.

Ljubi Jernej in Lavrenc in Micka mama in Micka nečakinja, da ste mi vsi zdravi in srečni!

Jutri je mamin god; Lavrencov je že bil, tvoj pa kmalu pride. Bog vam daj toliko časne sreče, kolikor je za nebesa koristno, ali vsaj ne škodljivo! To bo Bog tudi dal, če ga bomo le čez vse ljubili in svojega bližnjega kakor same sebe. Jutri je 42 let, kar sem imel novo mašo. Hitro so minila leta, kmalu bodo minila tudi druga, kolikor nam jih je Bog odločil še preživeti. Bog nam daj le po smrti nebesa, potlej bo pa dobro. Tukaj je vsacega nekaj: je dobro, pa tudi hudo; včasih solnce sije, pa tudi grmi in je hudo vreme za človeka; temu ne odide noben človek, če cesar ne ...

Prejšnji teden je bil pri meni neki Dunajčan s svojo ženo in dvema otrokoma. Žena je imela težek porod; prisad se je zbral v dve buli. Zdravniki so jo spoznali za neozdravljivo. Dejali so ji, da bo mogoče tri leta še živela, pri dobri postrežbi morda še nekaj več, pa le v postelji. Po mojih zdravilih je pa ozdravela v treh tednih. Zdravniki so dejali, da kaj takega še niso doživeli. Vprašali so jo, kaj da je rabila, pa je rekla, da blagoslov nekega duhovnika. Zdravnik ni verjel; rekel je: "Ve ženske ste že tako neumne, da to verjamete." Ko bo še katera tako bolna, jo bo k meni napotil in me poklical na Dunaj. (Besed: "in me poklical na Dunaj", ni v izvirniku, a so potrebne za logično zvezo.) Ob tej priliki pojdem na Dunaj. Kdo od vas pojde z menoj? Tam bova videla imenitne reči. Veliko lepega je že na tem svetu; kaj bo šele v nebesih! Kar je tam, ni še nobeno oko videlo in nobeno uho slišalo. V nebesa pride, kdor Boga čez vse ljubi, svojega bližnjega pa kakor samega sebe. Kaj pa ljubezen dela? Ljubezen gasi ogenj trpljenja. Ljubezen ga pa gasi. Naš namen naj bo: iz ljubezni ogenj trpljenja gasiti in ves ogenj trpljenja pogasiti, če bi bilo mogoče. Ker pa to ni mogoče, ga pogasimo, kolikor moremo in Bog bo z nami zadovoljen. Kar pa mi ne moremo storiti, prosimo Boga, da bi On storil, in Bog nas bo uslišal, v kolikor bo k časti božji in našim dušam v zveličanje.

Saj bi ne bilo dobro, da se ves ogenj trpljenja pogasi; marsikdo bi bil brez trpljenja pogubljen. Vsak človek ima tako srce, da ko bi se mu izpolnilo želje srca, bi to splošnje ogenj trpljenja vžigalo ali pa gasilo. Zato je pa vsak človek tak pred Bogom, kakršno srce ima. Tudi naša dela ogenj trpljenja vžigajo ali pa gasi. Kdor krađe in goljufa, ogenj trpljenja vžiga, kdor pa telesna dobra dela izvršuje, ogenj trpljenja gasi in to neposredno. Če pa kdo vrši duhovna dela usmiljenja, gasi tudi neposredno.

Na prodaj hiša
Prods se hiša treh nadstropij in lota z garažo na 2017 W. 22nd Pl., Chicago. Prisiljeni prodati za nizko ceno. Za informacije pokličite Berwyn 5690.

dobite, če naročite PREMOK, ali pa KURILNO OLJE od slovenskega prodajalca in razvalca listega.

JOHN ŽELEZNIKAR
PRODAJALEC IN RAZVAZALEC "BLUE FLAME RANGE OIL" IN VSE VRSTE PREMOKA.
2045 W. 23rd Street, Chicago, Illinois
Telefon CANAL 4534

ogenj trpljenja, toda posredno. Kdor grešnika svari in ga odvrne od greha, gasi ogenj trpljenja, ker spreobrnjeni grešnik ne bo več z grehom ognja trpljenja užigal ...

Ljubezen se okrog trpljenja suče takole:

Ljubezen svojega bližnjega pred trpljenjem varuje; če ga v trpljenju najde, si prizadeva ga trpljenja rešiti; če ga pa trpljenja ne more rešiti, mu ga skuša vsaj zmanjšati; če ga je trpljenja rešila, si prizadeva, pripravi mu nedolžno ugodje in veselje; ako ga pa najde v nedolžnem ugodju in veselju, si prizadeva, ga mu ohraniti in še zvečati. Včasih pa uživanje ugodja in veselja človeka zadržuje, da si uživalec ne bo prizadeval, druge varovati pred trpljenjem in jih trpljenja rešiti. Ko bi mi že naprej vedeli, da bi ugodje in veselje koga zadrževalo, trpljenje gasiti, bi ne smeli bližnjemu pripravljati ugodja in veselja, zato da ga s tem ne odvračamo od gašenja trpljenja ... (Nato H. obširno razlaga, kaj je pobožnost in pravilno pravi, da je samo tista pobožnost prava, ki dela iz ljubezni do Boga to, kar je bilo pravkar opisano. Zato molitev še ni pobožnost, ampak le pomoček k pobožnosti, prav tako post in prejemanje sv. zakramentov in sploh vse drugo.)

Ljubezen do bližnjega je tako velika zapoved, da se ji vse druge zapovedi morajo umakniti. Zato pa, ako bi bližnji v nedeljo nevarno zbolel in bi bilo treba iti po zdravniku, ne sme človek reči: Jaz ne morem iti po zdravniku, moram iti k maši, temveč mora reči in storiti: Ne utegnem k maši iti, moram poiskati zdravnika. Prav tako bi moral reči in storiti, ako bi mislil iti k spovedi in sv. obhajilu. Ko bi bilo treba na Veliki petek iti po zdravniku, pa bi to ne bilo drugače mogoče, kakor da bi človek prej jedel, a bi ne imel drugega jesti ko slanino in klobase naj to je, da bo mogel iti po zdravniku in bi moral reči: Slanino in klobaso bom jedel, da bom mogel iti po zdravniku.

To pismo sem začel pred Veliko mašo, (Pred 15. avgustom) pa šele danes 20. ga bom končal; ni bilo časa.

Zdaj pa zdravi bodite in Bog vas obvaruj!

Tvoj brat
Oratimar Holmar.
Na Primskovem, 20. 8. 1889.
To se pravi 20-tega 8mega meseca.

(Konec prih.)

Oglas: v "Amer. Slovincu" imajo vsikdar capest!

IGRE ZA DRAMSKO ODRE

GUZAJ. — Igra v petih dejanjih, z ne preštevilnim osebjem. Igra ima zgodovinsko osnovo po ljudski povesti "Guzaj". Stan. 35c

IZGUBLJENA OVCA. — Igra v treh dejanjih prav zanimiva. 35c

KRIŽ IN SOVJETSKA ZVEZDA. — Drama v štirih dejanjih. Zelo zanimiva in priporočljiva prav za sedanje čase, ker je obnem pošna kam privedejo narode in ljudstva razni izmi 35c

Naročila pošljite na
Knjigarno Amerikanski Slovencev,
1849 West Cermak Rd., Chicago, Ill.

dobite, če naročite PREMOK, ali pa KURILNO OLJE od slovenskega prodajalca in razvalca listega.

JOHN ŽELEZNIKAR
PRODAJALEC IN RAZVAZALEC "BLUE FLAME RANGE OIL" IN VSE VRSTE PREMOKA.
2045 W. 23rd Street, Chicago, Illinois
Telefon CANAL 4534

Tatenbah

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal Dr. O. Ilauig

"Ti imaš prav, Boltažar," odvrne grof in udari z ного ob tla. "Najmanj jutri zjutraj moram biti v Konjicah. Po kastešanu Fekete sem sporočil, da gotovo pridem; če bi me ne bilo, bi to smatrali kot odpoved naše prijateljske zveze in bi takoj odpotovali."

"V tem slučaju ni druge pomoči," odvrne sluga, "kakor da prosite gospo, da vam sledi v Konjice. V to svrhu mi dajte pismo za gospo Zrinjsko."

"Ivan Boltažar," vzklikne grof vidno vesel, "ti si bistra glava. Imaš prav, pišem ji pismo in ti ji sporoči, naj me čaka jutri zvečer v Konjicah."

"Kaj pa, če bo vaša spoštovana in ljuba gospa milostljiva grofica Ana Terezija Tatenbah, katero pričakujemo danes, da se vrne s svoje božje poti v Marijino Celje, kjer je za vas darovala srebrno svetilko v zahvalo, da ste ozdraveli imela slučajno iste misli, da potuje tudi v Konjice? Tako bi se lahko zgodilo, da pridete obe gospe skupaj."

"To se ne sme zgoditi," se vznemiri grof, "to se mora preprečiti."

"In se more le tako preprečiti," poseže vmes zviti sluga, "če svetla grofica Ana Tatenbahova dobi drugo pismo, da ne zve, da ste šli v Konjice na sestanek."

"Dečko," vzklikne grof ter prime slugo za obe rameni, "še enkrat ti rečem, ti si res brihtna glava in vreden, da si sluga grofa Tatenbaha."

"Dajte torej," reče Boltažar in dvigne svetilko, previdno se oziraje, ali ni kje kak poslušalec, "tud za premilostljivo gospo grofico pismo, v katerem ji sporočite, da ste šli v Podčetrtak. Če potuje gospa grofica tja in vas ne najde, se še vedno lahko dobi izgovor, da ste srečali med potom svoje prijatelje grofa Nadasdyja in Frankopana in ste z njimi odpotovali v Konjice."

"Da, tako se naj zgodi," reče grof odločno, "zdaj pa mi Ivan Boltažar posveti, stvar hočem takoj urediti."

"Izvrstno," reče zviti sluga ter sveti naprej, "kdor zna kazati na obe strani isto lice kakor vi, temu se nič ne zgodi in ostati mora zmogovalec na polju ljubezni in in tudi visoke politike."

"Naprej predrzni dečko," reče grof, "je že skrajni čas, ali ne slišiš, da že poje večerni zvon?"

Njegove besede se niso več slišale, ker je od juga potegnili močen veter, da so zastokale debele veje močnih dreves v vrtu.

XII.

NEZAŽELJEN SESTANEK.

On gledal njo, ona pa njega;
Z očesom se trne oko.
Aškerc.

V Račju je v bralcu že znani modrobarvni sobani sredi duhtečih cvetic čakala na mehkem ležišču Ana Zrinjska na grofa Tatenbaha. Prišla je kakor je sporočila po Rudolfiju, točno in šla takoj v sobano, kjer je imela zadnjikrat sestanek z grofom Tatenbahom. Vedela je, da je grof velik omahljivec, zato je bilo treba železo kovati, dokler je bilo še žareče in mehko. Ni smela pustiti Tatenbaha, ne da bi ga vedno opominjala na to, kar je pri-

segel storiti. Njegovo moč uporniki na vsak način potrebujejo, zato je nujno potrebno, da ga obdržijo v zvezi; čas je prihajal, da se dejansko nastopi, bližala se je odločitev.

A tudi njeno srce je hrepenelo po njem. Saj si je morala reči, da ga ljubi; zakaj tudi ne, ker je grof Tatenbah bil še mlad, krasne postave, finega, kavalirskega obnašanja. Vedela je, da se dolgočasi ob strani svoje soproge, ki je bila mirna in tiha, dočim je on sam bil vihravega in veselega značaja.

Ana Katarina Zrinjska pa je tudi sama bila živa, hrepeneča po življenju. Zato je, če tudi ni mislila prvotno na to, čutila vedno bolj, da ji grof Tatenbah ni samo prijatelj, ampak da ga ljubi z vso strastjo razvite ženske, ki hoče še enkrat živeti, predno pride čas, ko ve, da začne propadati njeni vabljeni čari. Že pri zadnjem sestanku je to spoznala, veliko hrepenenje se je nje polastilo, nekaj ji je reklo:

Idi, da ga objameš še enkrat, mogoče pozneje ne bo več priložnosti.

In tako je bila sedaj tukaj v sobi ter željno pričakovala onega, ki ji je postal drag. Čakala je dolgo, nestrpnost, pa ga ni bilo.

"O, on ne pride, njegova ljubezen je prazna beseda," šepeče in se zopet zlekne na mehko ležišče, "omahljivi mož je pozabil na svojo prisego in vendar sem mu tako natančno sporočila uro sestanka."

Zdajci je odbila v grajskem stolpu deveta ura.

Grofica je poslušala z napeto sapo na vsak najmanjši šum; slišalo se je, kakor bi kdo prihajal.

"On prihaja, o kako hrepenim po tebi, moj ljubi Erazem!"

V tem trenutku se odprejo vrata, Ana Katarina Zrinjska se dvigne ter stopi k durim, da objame ljubljene.

Pred njo pa stoji tiha in bleda — globoko užaljena grofica Tatenbahova.

Grofica Zrinjska ostrmi, roke ji padejo ob telo in samega presenečenja stopi za korak nazaj.

"Ana Tatenbah," spregovori plašljivo, dalje ni mogla.

"Da, jaz sem grofica," odvrne ta rahlo, "in pridem vam obiskat, ker sem zvedela, da ste v tej uri tukaj."

"Vi ste to vedeli," reče grofica Zrinjska, ko je pomirila zopet svoje živce.

"Vedela sem za to," odvrne Ana Terezija Tatenbahova, "in hotela sem vas še danes zvečer obiskati, ker imam vam izročiti nujno pismo. Ker se naši krstni ime ni glasita skoraj enako, je pismo namesto v vaše prišlo v moje roke in zato sem ga, ne da bi čitala natančneje naslov, odprla. Po vsebini sodeč, nisem smela izročiti pisma komu drugemu, tukaj je."

Po teh besedah je položila grofica Tatenbahova pred grofico Zrinjsko na mizo ono pismo, v katerem je rotli grof Tatenbah grofico Zrinjsko sklicevaje se na vročo in večno ljubezen, da mu sledi v Konjice, kamor je moral neodložljivo oditi, da se sestane z zavezniki zaradi nujnega tajnega posvetovanja; tako tudi more biti vsaj nekaj uric v družbi svoje nad vse ljubljene grofice.

(Dalje prih.)

TO IN ONO IZ DOMOVINE

V vodo

Iz Trbovelj poročajo, da se je utopila v bajerju na Ojstrem 40 letna Rozalija Keršič, ki je bila že dolgo časa živčno bolna.

Kap pri delu

Pri regulaciji Koprivnice na Dobrovi pri Celju je bil med drugimi zaposlen tudi 66 letni delavec Anton Klabočnik iz Lave pri Celju, kateri se je med delom nenadno zgrudil na tla. Zadel ga je kap po levi strani telesa in so ga odpeljali v bolnico.

Neroden strelec

V Placarju je nekdo iz zasede streljal proti pastirju, da bi ga preplašil, ker mu je krava uhajala na tuj svet. Po nesrečnem naključju pa je ustrelil kravo, ki je na to poginila.

Nesreča

Iz Gribelj v Beli Krajini, se je peljal proti domu v Podzemelj z motornim kolesom Franc Mate, kaplan v Podzemlju. Nasproti pa mu je pripeljal v hudem diru neki trgovec iz Gribelj in trčila sta

skupaj tako nesrečno, da je kaplan Mate nesrečno padel, in obležal, trgovec pa tega niti opazil ni in je mirno odpeljal naprej. G. kaplana, ki ima poškodbe na glavi, na roki in nogi, so odpeljali v novo-meško bolnico.

Z motiko po glavi

Nedelja in praznik sta še vedno največja priložnost za kak mladeniški pretep med vročimi glavami, ki jih je razburil alkohol. Tako je bilo tudi v Jastrebniku v občini Trebeljevo, ko je v pretepu s sosedi dobil kočar Alojzij Gračar tako močan udarec z motiko po glavi, da so ga morali odpeljati v ljubljansko bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

Listen to and Advertise over
PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO
Folk Songs and Music
Tamburitza Orchestra

Station: WWAE, Every Sunday 1 to 2
536 S. Clark St., Chicago — Har. 3006

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in ženitovanja.
Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

SPRETNA KUCHARICA

nova velika kuharska knjiga. — Navodilo, kako se kuhajo dobra in okusna jedila.

Vsebuje 248 strani in je lepa v platno vezana knjiga.

STANE S POŠTNINO VRED

\$1.50

Naročite jo od

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Staro domovino v slikah

dobite v knjigi

'NAŠI KRAJI'

Vsebuje zbirko 87 krasnih fotografij v bakrotisku na finem papirju.

KNJIGA STANE V NOVI IZDAJI

\$1.25

Slike so iz vseh delov stare domovine. Posebno Gorenjska je dobro zastopana s svojimi znamenitimi kraji. Za njo Dolenjska in Štajerska.

Naročite si to knjigo takoj. Naročilo pošljite s potrebnim zneskom na:

Knjigarna "Amerikanski Slovenec"

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Pisano polje

J. M. Trunk

Še imajo časa za — napovednosti, dasi bi bila druga beseda bolj na mestu. V Ljubljani je F. Kralj naredil nek kip. Ali odgovarja, ali ne odgovarja, nič na tem. Kip so okrušili v temi noči in ga polili s katanom. Že tedaj, ko se je Jugoslavija komaj porodila, sem opazoval, da bi rad vsak delal, kar bi se njemu poljubilo, če ne, je bila že tedaj le prekl. Jugoslavija. To se nadaljuje. Zdi se, da so otroci in ti otroci so brez nadzorstva. Počakajte malo, pa lahko dobite — nadzornika, ko se sami ne znate nadzorovati.

The Saturday Evening Post

ima dne 26. avg. t.l. zelo poučljiv članek: "Nazi Germany's First Colony." Kdor se zanima, naj pogleda. Takih "kolonij" bo še več, Čehi so le prvi, in med Slovani bodo te kolonije in nekaj povsem modernega so te kolonije, in take, da jih dozda niti med najbolj nazadnjaškimi divjaki ni bilo, in pričela se je kolonija pri najbolj naprednem slovanskem plemenu. Dosti in veliko čtiva in resnega premišljevanja za — Slovane, ako so še zmogni. Razmere, porečete, da je prišlo do te prave kolonije. Morda. Jaz bi med vrstami malo več našel, ne le klet Francije in se jezil nad Anglijo in preklinjal Hitlera. Zdi se mi, da so hudo krivi Čehi sami. Stvar ni prišla kar čez noč, bila je pripravljena, in zato je šlo, kakor bi s prsti počil. Najbolj opremljena in milijonska armada je izginila kakor dim, niti enega strela ni bilo.

Ako prav umem, bi jaz našel razlog za tak presenetljiv pojav prav pri Čehih samih. Znano je, da so Čehi hudo materialni, ne vsi morda materialistični, materialni, da gledajo na svoj žep, kar na sebi ni nič krivega. Prav odtod tudi njih materialni napredek, ki je bil vesel in dober, da sem bil še jaz malo ponosen, ko sem videl hvalo, da so Čehi evropski "jenkiji." V marsičem so prekosili celo razborite in smart Amerikance. Nič na tem, ali vendar, se mi zdi, je hudo veliko na tem, in po tem je prišlo do — kolonije, kakršne niti med divjaki ni. Kako, odkod? Čitajte med vrstami. Da so Nemci tudi smart, o tem ni dvoma, le Čehi niso bili dosti smart, ker jim je bingljaj pred očmi — dobiček, še večji žep. V podrobnosti se ne morem spuščati, je hudo strokovnjaško pri — denarju in delnicah in industriji. Vsaj pri Škodovih zavodih so Francozi zavohali, in namazali Čeha, in še bolj smart Nemci so Čeha kar do nagega slekli, in tu

sko pri koloniji.

Vrlo poučljivo in tudi interesantno. O razmerah pri znamenem podjetju Bata je precej v članku. Pisec in tudi drugi pravijo, da je Bata zelo dobro ravnal z delavci. Poglejte. Ampak naziji so delavcem še več postavili pred oči, in čekali delavci so skoroda kar začeli vpiti "Heil, Hitler," ali vsaj ali veseli v — kolonijo. Kako bo za te delavce, ko bo Bata uničen, si sami lahko predstavljate. Da so le danes žepi polni in še bolj polni, pa gremo s samim peklensčkom, jutri si moramo nategniti pasove, ko ni kruha, in — molčimo, saj v koloniji kolonist ne sme okreniti. Vrlo poučljivo, ako kdo ne vidi le — žepa.

Interesantno v ti zvezi bi bilo tudi, da je krik in vik v Kani, kjer hoče posušeni in ne še ves huda nekaj napraviti. Kako je? Članek pravi, da je bilo za delavce dobro, in tako sem jaz vedno čital (Glej The Geogr. Magazine), Kanadski delavci pa pravijo, da je pod Batom gola sužnjost za delavce. Človek včasih ne veš ali si mandelc ali bajbca.

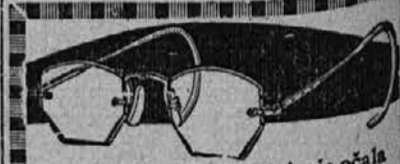
Vsekako prečitajte o — koloniji, in čitajte tudi med vrstami. Še interesantno. V članku stoji: "I know only one European country today whose people, in very large numbers, actually desire a general European war. That country is the German protectorat of Bohemia and Moravia. The Czechs say they have discovered that some things are worse than modern war." Nič ne kliče pod orožje, — kolonije kličejo in upijejo.

Pri "Napreju" so se hudo pritožili, da bi jaz objavjal o Rusiji le hudo hude reči. "Kaj," se ogorčujejo, bi rekel Trunk, ko bi mi objavljali le hude reči, ki se pišejo o katoliški cerkvi?" Lepo, sem dejal, ako ne objavljajo. Ampak je zopet huda razlika. Ako bi šlo le za laži, bi bilo grdo na obeh straneh, pri meni in pri njih. Kaj pa, če ne gre za laži pri Rusiji, gre pa za laži pri katoliški cerkvi? In vsaj pri zadnji je že naprej bilo povedano, da bo šlo za laži in za obrekovane je izrečen celo blagor. "Blagor vam, ako vse hudo zoper vas govorijo. Tu je razlika in bistvena razlika. Zavestne laži bi jaz ne objavil pod nobenim pogojem, zmoti smo pa vsi podvrženi. Glede resnice je pri Rusiji dozda hud križ, ko je kontrola skoroda nemogoča.

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3817
CHICAGO, ILL.

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9.
zjutraj do 8:30 zvečer.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Tiskarna
Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!